

VEREJNÉ OBSTARÁVANIA V KOCKE

Odborný časopis o verejnom obstarávaní a eurofondoch
www.verejneobstaravania.sk

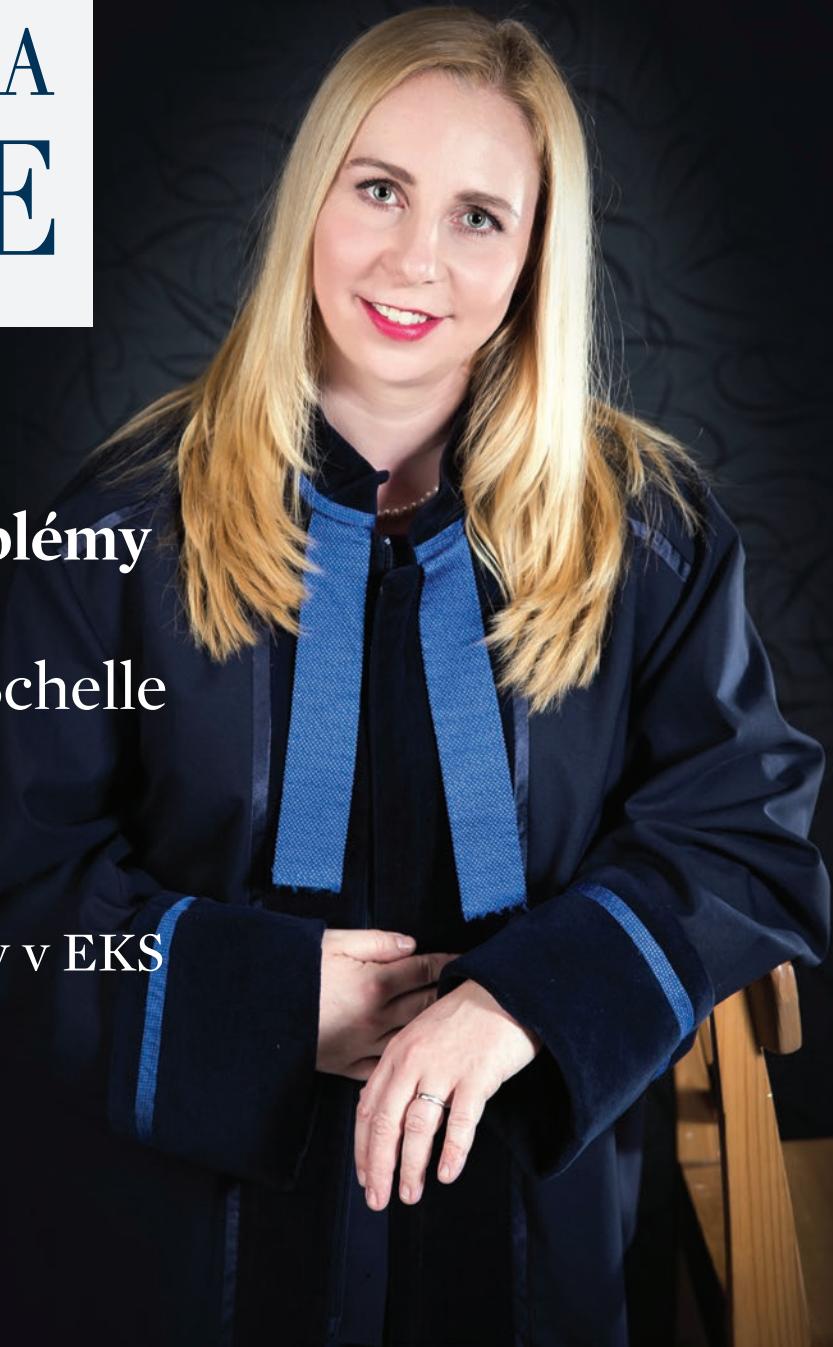
Máme rovnaké problémy
s VO ako u vás
Andrea Pelikánová Schelle

Účinnosť zmlúv
a zaškrtnutie EÚ fondov v EKS

Rada ÚVO
nás vyslyšala

„Máme úplne rovnaké problémy ako vy na Slovensku.“

Do redakcie nám prišlo niekoľko otázok, či sa vieme pristaviť aj pri určitom virtuálnom porovnaní slovenského a českého obstarávania, na kolko český trh môže byť pre mnohých z vás zaujímavý. Nebolo nám treba veľa – oslovili sme teda lektorskú stálicu a odborníčku na české verejné obstarávanie, advokátku ANDREU PELIKÁNOVÚ SCHELLE, ktorá pôsobí v Prahe a Brne. Práve Brno je pre mnohých slovenských uchádzačov blízko – a tam sa chodia radíť o tom, ako pri tej-ktorej českej zákazke postupovať. Naše otázky boli teda najmä o tom, s čím sa môžu slovenskí uchádzači stretnúť u našich susedov a s čím bojujú najviac. Výsledok? Hoci sme rozdelené a samostatné štát, rovnakých problémov máme veru mnoho.

Absolventi právnických fakúlt od verejných disciplín, vrátane práva verejného obstarávania, často utekajú čo najviac, aby im po niekoľkých rokoch odriekaného chleba na tanieri pristál paradoxne jeho najväčší krajec. Ako to bolo s vami a verejným obstarávaním? Náhoda, ciel alebo ten odriekaný krajec?

Absolventi právnických fakúlt inklinujú väčšinou k všeobecne známym disciplínam, akými sú trestné, občianske či obchodné právo. Ide o zavedenú prax, ktorá sa stále uplatňuje, hoci verejné právo ponúka v súčasnosti nemalé možnosti pracovného uplatnenia. V rám-

ci právnických fakúlt je výučba predmetu verejného obstarávania zastúpená len zriedka. Na väčšine fakúlt je výučba verejného obstarávania zaradená medzi voliteľné predmety alebo v rámci obchodného práva. Verejné zákazky sú pritom zo študijného hľadiska rozmanité v tom, že v sebe absorbijú súkromnoprávne aj verejnoprávne prvky.

V mojom prípade išlo o náhodu. V čase, keď som študovala na fakulte, nebolo verejné obstarávanie vôbec v študijnom programe. Po skončení magisterského štúdia som začala pracovať ako exekútorská koncipientka. Vzhľadom na to,

◆ ◆ ◆

Na Úrade som prešla celým radom funkcií od úradníka prvej aj druhej inštancie, cez tajomníčku rozkladových komisií, zástupkyňu v rámci predsedníctva v Rade EÚ až po riadenie druhej inštancie a predsedníčku rozkladových komisií.

◆ ◆ ◆

JUDr. ANDREA PELIKÁNOVÁ
SCHELLE, Ph.D., LL.M., MBA

Advokátka s dlhoročnou praxou v oblasti VO. Problematikou verejných zákaziek sa zaobera už od roku 2006, kedy začala pôsobiť na českom Úrade pre ochranu hospodárskej sútaže. Neskor ho zastupovala v rámci predsedníctva ČR v Rade EÚ. Od r. 2012 pôsobí v advokácii.

že pri výkone tejto praxe som jazdila „do terénu“ po celej Českej republike, a trávila tak väčšinu času mimo domova, zatúžila som po istej dobe po niečom pokojnejšom.

Na Úrade pre ochranu hospodárskej súťaže v tom čase hľadali úradníka pre oblasť verejného obstarávania na prvej inštancii. Prijali ma, a tým začala moja kariéra v tejto oblasti. Išlo teda skôr o náhodu, aj keď musím povedať, že už na právnickej fakulte ma asi najviac zaujal predmet správneho práva. Na Úrade som prešla celým radom funkcií od úradníka prvej aj druhej inštancie, cez tajomníčku rozkladových komisií, zástupkyňu v rámci predsedníctva v Rade EÚ až po riadenie

Osobne som zástancom skôr menej prísnej úpravy, ktorá je flexibilnejšia a dokáže pružnejšie reagovať na problémy zadávateľov i dodávateľov.

druhej inštancie a predsedníčku rozkladových komisií. Teraz sa vejujem verejným zákazkám v rámci advokácie, kde je už práca oveľa rozmanitejšia. Zastupujeme ako dodávateľov, tak zadávateľov zákaziek, pričom právne poradenstvo poskytujeme komukolvek, kto potrebuje s problematikou verejných zákaziek poradiť.

Tak tomu sa naozaj hovorí bohatá prax v obore. Podme k samotnému verejnemu obstarávaniu, resp. verejným zákazkám, ako im u vás hovoríte. Základ máme rovnaký zo smerníc EÚ. Ste spokojná s ich implementáciou do vášho národného zákona alebo trpíte určitým gold-platingom smerníc? (neúmerným navyšovaním povinností vo vnútrostátnom práve oproti smernici EÚ – pozn.red.)

Verejné zákazky sú a vždy budú problematickou tému, najmä buď dodávateľia alebo obstarávateľia majú k aktuálnej právnej úprave nejaké výhrady. Osobne som zástancom skôr menej prísnej úpravy, ktorá je flexibilnejšia a dokáže pružnejšie reagovať na problémy zadávateľov i dodávateľov. To, samozrejme, neznamená, že by menej prísna úprava mohla byť zneužívaná na obchádzanie zákonnych povinností. Náš prvý zákon č. 199/1994 Zb.

◆ ◆ ◆

Čoraz častejšie sa stretávame s tým, že povinná elektronizácia má vplyv na malých a stredných podnikateľov v tom, že radšej do podlimitných a nadlimitných postupov obstarávania nepodajú ponuky.

◆ ◆ ◆

O verejnom obstarávaní bol práve tou normou, ktorá v sebe upravovala všetky povinnosti, avšak nezačívala zbytočnými formálnymi požiadavkami znepríjemňujúcimi život ako dodávateľom, tak obstarávateľom. Na druhej strane išlo o prvú samostatnú právnu úpravu, ktorá mala celý rad nedostatkov z hľadiska výkladových stanovísk. Všeobecne však vždy hovoríme, že podľa môjho názoru išlo o zákon, ktorý bol praktický a napĺňal cieľ, ku ktorému smeroval, hoci mal iba 72 paragrafov. Nasledujúci zákon č. 40/2004 Zb. mal už 112 paragrafov a zákon č. 137/2006 Zb.

(vrátane zákona č. 139/2006 Zb., koncesný zákon) už obsahoval 196 paragrafov. V súčasnej dobe je účinný zákon č. 134/2016 Zb., ktorý má 279 paragrafov. Všeobecne je teda tendencia rozširovania zákonnej úpravy, hoci pri prijímaní posledného zákona bol jedným z jeho cieľov zjednodušenie a sprehľadnenie. Na druhej strane je potrebné povedať, že rozsiahlosť úpravy v prípade aktuálneho českého zákona o verejnem obsta-

◆ ◆ ◆

Musím povedať, že elektronizácia do praxe priniesla, keď si môžem dovoliť použiť tento termín, určitú „skrytú diskrimináciu“.

◆ ◆ ◆

rávaní nie je odrazom prísnejšieho prijatia európskych smerníc, ale skôr podrobnejšieho a viac formálneho poňatia.

Predpokladám, že nadlimity a podlimity u vás majú podobný charakter.

S akými najväčšími problémami sa pri týchto väčších súťažiach stretávate? Neprimerané podmienky účasti? Netransparentné kritériá? Zle nastavený opis predmetu zákazky, resp. požiadavky naň?

Súčasná právna úprava u nás veľmi zjednodušila podlimitný režim oproti nadlimitnému, ktorý musí striktne vychádzať zo zákoných podmienok. Ak sa pýtate na problémy v rámci väčších súťaží, potom sú to, samozrejme, neprimerané a diskriminačné požiadavky zo strany zadávateľov, zlá špecifikácia predmetu plnenia (v súvislosti s tým nezákonné delenie alebo diskriminačné zlučovanie), nedodržiavanie zákoných lehot a formálnych požiadaviek, najmä v súvislosti s povinnou elektronizáciou.

Všeobecne sú najväčším problémom neodôvodnené prísne podmienky účasti, prehnané požiadavky na predloženie zábezpeky a nastavenie hodnotenia v rámci kvalitatívnych hodnotiacich kritérií. U klientov, ktorých zastupujeme z radosť dodávateľov, je v súčasnej dobe veľkým problémom povinná elektronizácia. Čoraz častejšie sa stretávame s tým, že povinná elektronizácia má vplyv na malých a stredných podnikateľov v tom, že radšej do podlimitných

◆ ◆ ◆

Pri službách vo všeobecnosti je možné povedať, že súťaženie na najnižšiu cenu nikdy nemôže obstarávateľom zaručiť potrebnú kvalitu.

◆ ◆ ◆

a nadlimitných postupov obstarávania nepodajú ponuky, pretože si nevedia rady s elektronickými úkonmi pri podávaní ponúk. Musím povedať, že elektronizácia do praxe priniesla, keď si môžem dovoliť použiť tento termín, určitú „skrytú diskrimináciu“.

Vidíme to úplne rovnako. Posuňme sa však ďalej. Slovensko dlhodobo bojuje s nadvládou jediného cenového kritéria na vyhodnotenie ponúk, tzv. M.E.A.T. kritériá niečo hovoria iba zlomku verejných obstarávateľov, resp. sa im snažia vyhnúť. Ako máte na ne názor a ako je to v ČR? Používajú sa viac?

Čo sa týka M.E.A.T. kritérií (pozn. Most Economically Advantageous

Tender, resp. najlepší pomer ceny a kvality), ich využívanie v praxi znamená celý rad ťažkostí ako pre zadávateľa, tak aj pre dodávate-

◆ ◆ ◆

Ak sa neúspešní dodávateľia rozhodnú napadnúť hodnotenie v rámci kvalitatívnych hodnotiacich kritérií, majú relatívne veľkú úspešnosť pred kontrolnými orgánmi, pretože samotné hodnotenie je de facto subjektívne.

◆ ◆ ◆

ľa. Osobne som zástancom toho, že pre niektoré druhy plnenia je najnižšia cena tým najvhodnejším kritériom z hľadiska zadávania, na druhej strane sú plnenia (napríklad služby, IT riešenia, stavebné práce), ktoré bez kvalitatívnych hodnotiacich kritérií (ako aj správ-

ne nastavených kvalifikačných požiadaviek) strácajú svoj význam a majú dopad aj na 3E zásady (zásada hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti – pozn. red.). Pri službách vo všeobecnosti je možné povedať, že súťaženie na najnižšiu cenu nikdy nemôže obstarávateľom zaručiť potrebnú kvalitu. Nemožno však ignorovať to, že správne nastavenie hodnotiacich kritérií nie je vôbec jednoduchou záležitosťou. Naša kancelária sa pravidelne zúčastňuje verejných obstarávania na právne služby, kde býva hodnotiacim kritériom kvalita vypracovaného právneho stanoviska a pod. Možno budem znieť príliš alibistickej, ale nikdy som sa ešte nestretla

◆ ◆ ◆

Museli sme spolu preberať krok za krokom celý postup tak, aby tento klient mohol ponuku podať s tým, že mal k dispozícii ešte svojich IT špecialistov.

◆ ◆ ◆

s nastavením takýchto kritérií spôsobom, ktorý by nespôsobil problémy ani jednej zo strán, teda obstarávateľom alebo dodávateľom. Zadávateľia sa snažia nadefinovať kvalitatívne hodnotiace kritériá čo najpodrobnejším spôsobom z hľadiska obsahu aj spôsobu hodnotenia, avšak v rámci samotného vykonaného hodnotenia väčšinou obe strany dospeli k určitým problémom z hľadiska neporovnatelnosti jednotlivých ponúk. V tejto súvislosti je potrebné povedať, že v prípade, ak sa neúspešní dodávateľia rozhodnú napadnúť hodnotenie v rámci kvalitatívnych hodnotiacich kritérií, majú relatívne veľkú úspešnosť pred kontrolnými orgánmi, pretože samotné hodnotenie je de facto subjektívne.

Ako je to s podmienkami účasti v ČR? Aj u vás sa do národnej legislatívy dostalo mnoho upresnení a obmedzení v súvislosti s ich nastavovaním, napr. výsky obratu alebo regulácia expertov, prípadne tretích subjektov, ktorími uchádzač tieto podmienky účasti plní?

Z hľadiska podmienok účasti je súčasná právna úprava v celom rade vecí oveľa benevolentnejšia ako predchádzajúci zákon. V rámci podmienok účasti je možné dokumenty nahradzovať čestnými vyhlá-

seniami, jednotným európskym dokumentom, internetovými odzakmi, a pod. Toto všetko je pre dodávateľa veľkou úľavou, pretože proces zostavovania ponúk v prípade, že musíte zháňať jednotlivé dokumenty na preukázanie kvalifikácie, je dosť vyčerpávajúci a stresujúci. Práve pred dvoma týž-

◆ ◆ ◆

V súčasnej dobe predstavuje dosť veľký problém povinnosť odokrývania skutočných vlastníkov právnických osôb a ich registrácia na registrových súdoch.

◆ ◆ ◆

dňami som s jedným už dlhoročným klientom (veľká nadnárodná spoločnosť) riešila kontrolu obsahu ponuky a jej elektronické podanie prostredníctvom NEN (národný elektronický nástroj v ČR). Táto spoločnosť podáva už dlhé roky ponuky do rovnakých typov

postupov obstarávania s tým, že vo väčšine sa stáva úspešným uchádzačom. Tento rok však ešte nemala možnosť zoznámiť sa s elektronickým spôsobom podávania ponúk. Poverená osoba, ktorá za túto spoločnosť ponuky spracováva a podáva, nebola sama schopná ani samotnej registrácie v NEN z dôvodu nekompatibility softvéru a elektronických podpisov. Museli sme spolu preberať krok za krokom celý postup tak, aby tento klient mohol ponuku podať s tým, že mal k dispozícii ešte svojich IT specialistov. Bohužiaľ, elektroničacia sa v súčasnosti javí pre nepripraveného dodávateľa ako značne odstrašujúca na účasti v obstarávacích konaniach.

Na druhej strane súčasná práva úprava priniesla dodávateľom i zadávateľom možnosti na to, aby nemuselo dochádzať k formálnym vyučovaniam z postupov verejného obstarávania. Možnosť objasňovať a dopĺňať ponuku na základe výzvy zadávateľa je prínosná pre obe strany. Došlo však k sprísneniu požiadavky v prípade využívania subdodávateľov, ktorými účastníci preukazujú časť podmienok účasti. Aj na tieto podmienky sa v súčasnosti vzťahuje povinnosť preukazovať z ich strany základnú a profesijnú spôsobilosť v plnom rozsahu popri preukázaní časti

kvalifikácie, ktorú vykrývajú. Ekonomická kvalifikácia v súvislosti s požiadavkou na obrat sa obmedzila na zastropovanie maximálnej možnej požiadavky v rozsahu dvojnásobku predpokladanej hodnoty verejnej zákazky.

V súčasnej dobe predstavuje dosť veľký problém povinnosť odokrývania skutočných vlastníkov právnických osôb a ich registrácia na registrových súdoch. Povinnosť zápisu nastala od 1. 1. 2019, pričom pri zložite štruktúrovaných sub-

◆ ◆ ◆

Slovenskí účastníci sú v zadávacích konaniach v Českej republike vitaní a ich úspešnosť je pomerne vysoká.

◆ ◆ ◆

jektoch s medzinárodnými prvками je proces zistenia skutočných vlastníkov dosť detektívna práca. Navyše registrové súdy sú od začiatku roka úplne zahľtené a vy-

bavovanie zápisov trvá aj niekoľko mesiacov.

Inak platí pri všetkých podmienkach účasti zásada primeranosti, ktorá je však vždy otázkou výklaďu a v prípade obrany je nutné mať riadne pripravenú argumentáciu, ideálne s príkladmi z iných obstarávacích konaní podobného plnenia.

Vidíme, že naozaj nie sme sami v Európe vo veci registrácie konečného užívateľa. Ako ale vnímate postavenie zahraničného, resp. slovenského uchádzača v zákazkách v ČR? Je prístup podľa vás rovnaký alebo tam badať už „status zahraničného dodávateľa“? Pokiaľ máme správnu informáciu, napr. slovenčina v dokumentoch je rovnako uznávaná ako čeština v slovenských tendroch.

Vzhľadom na to, že v súčasnej dobe máme relatívne širokú klientelu slovenských uchádzačov, ktorí sa zúčastňujú verejných obstarávaní v Českej republike, môžem konštatovať, že žiadny štatút zahraničného dodávateľa som doteraz nespozorovala. Slovenčina je a bola aj predtým uznaným jazykom, rovnako ako podobné dokumenty, ktorími možno preukázať podmienky účasti. Do súčasného zákona pribudla vedľa slovenčiny aj latinčina ako jeden z prípustných

jazykov. Niežeby v Českej republike boli podávané ponuky v latinčine, ale stávalo sa, že v rámci technických podmienok účasti sa predkladali univerzitné diplomy v tomto jazyku, z ktorých prekladmi vznikali náklady a súčasne aj zbytočné administratívne komplikácie.

Slovenskí účastníci sú v zadávacích konaniach v Českej republike vitaní a ich úspešnosť (podľa klientov, ktorých zastupujeme) je ponorne vysoká. Máme avšak aj jedného klienta, ktorý sa už niekoľko rokov zúčastňuje v Česku iba verejných zákaziek malého rozsahu, ktoré nespadajú pod zákonný re-

◆ ◆ ◆

Jednoducho boli zvyknutí na papierové ponuky, ktoré im dávali aj určitú formu istoty (hoci čisto psychologickej) a elektronického podávania ponúk sa boja a robí im ťažkosť.

◆ ◆ ◆

žim (okrem dodržiavania základných zásad). Tento klient sa na nás pravidelne obracia so žiadostou o obranu proti nezákonnému vylúčeniu. Bohužiaľ, nie sme v rámci verejného obstarávania malého rozsahu vždy úspešní, lebo obrana v týchto typoch zákaziek je veľmi obmedzená. Nemyslím si však, že by spomínané vylúčovanie malo pôvod v tom, že ide o slovenského uchádzača.

Podľa k elektronizácii, ktorej sme sa už trochu dotkli. Vlna povinností nakupovať elektronicky sa v jednej sekunde prehnala celou Európskou úniou. Akú spúšť zanechala u vás? Vysporiadali ste sa s tým bez problémov alebo sa nadáva na štátne systém ako u nás? Sú u vás kommerčné elektronické systémy povolené?

Ako som už niekoľkokrát uvádzala, spúšť zanechala značnú, a to najmä u malých a stredných podnikateľov, ktorí sa ešte nenaučili elektronicky podávať ponuky a pracovať s elektronickými nástrojmi. Preto sa veľa menších firiem stále odmieta zúčastňovať verejného obstarávania. Jednoducho boli zvyknutí na papierové ponuky, ktoré im dávali aj určitú formu istoty (hoci čisto psychologickej) a elektronického podávania ponúk sa boja a robí im ťažkosť. Rovnako

◆ ◆ ◆

Podľa môjho názoru by však obstarávatelia mali využívať iba plne certifikované nástroje, aby nemohlo dochádzať k spochybňovaniu počas verejného obstarávania.

◆ ◆ ◆

ako dodávateľia, tak aj menší zadávateľia bojujú s elektronizáciou z hľadiska administrácie verejných zákaziek. Menšie mestá a obce si radšej platia administrátorov, ktorí ich verejnými obstarávaniami prevedú, čím sú nútene vynakladat nemalé finančné prostriedky. Pre mňa osobne priniesla elektroničacia viacero pozitív. Je to ale asi spôsobené aj tým, že ako advokátka som zvyknutá na elektronické spôsoby komunikácie v rôznych formánoch. Podľa mňa je len otázkou času, kedy sa všetci dodávateľia naučia s elektronickými nástrojmi pracovať, a potom to už bude len o tom, aby tieto nástroje riadne fungovali.

Ako je to teda s tými elektronickými nástrojmi v ČR? Je jeden štátnej a ďalšie sú komerčné?

V Českej republike je najväčším elektronickým nástrojom NEN (národný elektronický nástroj), ktorý predstavuje komplexný elektronický nástroj na administráciu verejného obstarávania a koncesí pre všetky kategórie verejných zákaziek a všetky kategórie obstarávateľov, vrátane sektorových.

NEN podporuje všetky rozsahy elektronizácie od evidencie postupov obstarávania po plne elektronické postupy. Pre niektoré druhy verejných zákaziek a obstarávateľov je povinné zadávať len prostredníctvom NEN. Popri NEN existuje niekoľko elektronických nástrojov, ktoré sú buď certifikované, alebo čiastočne certifikované Ministerstvom pre miestny rozvoj (ich zoznam je možné nájsť na <http://www.portal-vz.cz>). Nie sú však zakázané ani necertifikované nástroje, ak splňajú zákonné požiadavky a zadávateľ je schopný tieto požiadavky riadne preukázať.

Podľa môjho názoru by však obstarávatelia mali využívať iba plne certifikované nástroje, aby nemohlo dochádzať k spochybňovaniu počas verejného obstarávania z hľadiska nesplnenia podmienok elektronického nástroja.

Začiatkom roka sa u nás posunuli limity na jednoduché zákazky, ktoré je možné zadať rýchlo a takmer bez pravidiel, až na 70 000 € bez DPH pre tovary a služby a až 180 000 € bez DPH pre zákazky na stavebné práce. Ako sú tieto limity nastavené u vás? Nestretávate sa s určitými problémami, ktoré idú ruka v ruke s touto „jednoduchostou“ zadania?

V Českej republike sa dlho diskutovalo o tom, či ponechať limity pre verejné obstarávanie. Nakoniec sa limity ponechali na rovnakých hodnotách, ako boli v predchádzajúcim zákone, teda 2 mil. Kč bez DPH (cca 78 tis. eur – pozn. red.) pre dodávky a služby a 6 mil. Kč bez DPH (cca 235 tis. eur – pozn. red.) pre stavebné práce. V súvis-

losti s limitmi pre verejné zákazky malého rozsahu je vždy najväčším problémom správne nastavenie predpokladanej hodnoty tak, aby nemohlo byť spochybnené, že išlo o verejnú zákazku malého rozsahu, a že nemala byť zadávaná v prísnejšom zákonom režime.

Správne stanovenie predpokladanej hodnoty je fakticky to jediné, čo spadá do revíznej právomoci Úradu pre ochranu hospodárskej súťaže v súvislosti s verejným obstarávaním malého rozsahu.

◆ ◆ ◆
Nezákonné delenie bolo už v rámci predchádzajúcej právnej úpravy široko diskutovanou a problematickou tému a zostávaťou aj teraz.
◆ ◆ ◆

V praxi je veľmi časté, že sa vyhľadujú verejné obstarávania na sumy 1 990 000 € bez DPH, alebo aj len 1 Kč pod zákonnou hranicou. Tu je

◆ ◆ ◆
Podľa môjho názoru je jeden úrad absorbujući rozhodovacie činnosti v oblasti verejného obstarávania, hospodárskej súťaže aj verejnej podpory praktickejší, a to z mnohých dôvodov.
◆ ◆ ◆

vždy nutné, aby zadávateľ preukázał, akým spôsobom predpokladanú hodnotu určil.

S verejnými zákazkami malého rozsahu súvisí aj ďalší problém, a to je nezákonné delenie. Zadáva-

◆ ◆ ◆

Úrad sa tomu bránil tak dlho, až došlo k vylúčeniu jeho právomoci priamo zo zákona, a to v tom zmysle, že proti verejným zákazkám malého rozsahu nie je možné podávať námiety obstarávateľovi, ktoré sú predpokladom na podanie podnetu alebo návrhu na Úrad.

◆ ◆ ◆

telia častokrát z rôznych dôvodov pristupujú k deleniu verejných zákaziek na časti tak, že sa dostanú

pod zákonnú hranicu, kedy môžu zadávať tieto zákazky mimo pôsobnosť zákona. Nezákonné delenie bolo už v rámci predchádzajúcej právnej úpravy široko diskutovanou a problematickou tému a zo- stáva ňou aj teraz.

Aké možnosti obrany uchádzačov pri týchto zjednodušených zákazkách v právnom systéme máte? U nás zákazky s nízkou hodnotou Úrad pre verejné obstarávanie nekontroluje.

U nás tiež nie, respektíve iba v rozsahu, ako som uviedla v predchádzajúcej otázke, a to z hľadiska správneho určenia predpokladanej hodnoty, t. j. či ide o verejnú zákazku malého rozsahu alebo nie.

Revízna právomoc Úradu pre ochranu hospodárskej súťaže v súvislosti s obstarávaním malého rozsahu bola už niekoľko rokov predmetom diskusie a rozhodovacej praxe správnych súdov. Správne súdy sa skôr, keď ešte neboli vylúčené revízne právomoci zakotvené priamo v zákone, vyjadrovali v tom zmysle, že preskúmanie v súvislosti so základnými zásadami by mal Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže vykonávať.

Úrad sa tomu bránil tak dlho, až došlo k vylúčeniu jeho právomoci priamo zo zákona, a to v tom

zmysle, že proti verejným zákazkám malého rozsahu nie je možné podávať námiety obstarávateľovi, ktoré sú predpokladom na podanie podnetu alebo návrhu na Úrad. Obrana je teda veľmi zložitá. Samozrejme, existujú kontrolné orgány, kontrolujúce finančné hospodárenie jednotlivých obstarávateľov, ktoré im môžu ukladať sankcie, prípadne pri dotovaných verejných zákazkách prichádza do úvahy korekcia dotácií v súvislosti s porušením dotačných pravidiel. V praxi to však väčšinou vyzerá tak, že účastník sa snaží podať stažnosť (námiety), ktorú zadávatelia buď z procesných dôvodov zamietnu a vecne sa ňou vôbec nezaoberajú, alebo sa stažnosti nevyhovie, pretože sú si vedomí toho, že účastník nemôže íst dā-

◆ ◆ ◆

Ide o podmienky čisto formálneho charakteru, ktoré však, ak daný subjekt nepozná právnu úpravu podrobne, nemôže už nijako napraviť.

◆ ◆ ◆

◆ ◆ ◆

Jednou z najkontroverznejších tém v súvislosti s preskúmaním pred Úradom je povinnosť platiť správny poplatok vo výške 10 000 Kč.

◆ ◆ ◆

lej na Úrad. Možnosťou je tiež obrátiť sa so žalobou na civilný súd s nárokom na náhradu škody. Ani to však nie je jednoduchá cesta, pretože žaloby z predzmluvných zodpovedností nie sú v praxi doteľ raz ešte dostatočne zaužívané, a to nielen zo strany účastníkov, ale ani zo strany samotných súdov.

Rozdiel medzi štátnymi autoritami v SR a ČR je ten, že u nás máme ÚVO a PMÚ, u vás je iba jeden Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže, ktorý objíma kontrolu zadávania zákaziek i protimonopolnú ochranu trhu. Ktoré riešenie je podľa vás lepšie?

V Českej republike máme Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže, ktorý sídli v Brne a má právomoci v oblasti ochrany hospodárskej

súťaže, dohľadu nad verejným obstarávaním, monitoringu a koordinácii verejnej podpory, kontroly zneužitia významnej trhovej sily, a vykonáva pôsobnosť vyplývajúcu zo zákona o platobnom styku. Má teda skutočne veľký záber činností, ktoré však spolu veľmi úzko súvisia. Podľa môjho názoru je jeden úrad absorbujúci rozhodovacie činnosti v oblasti verejného obstarávania, hospodárskej súťaže aj verejnej podpory praktickejší, a to z mnohých dôvodov. Najmä preto, že porušenie v súvislosti s obstarávaním má často vplyv aj na porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže a verejnej pomoci. Toto je najčastejšie v prípade tzv. bid rigging, ktorý vidieť napríklad aj pri vyššie spomínaných verejných zákazkách malého rozsahu, ktoré by týmto spôsobom mohli byť postihnuté, a to nie z hľadiska porušenia zákona o verejnom obstarávaní.

Pokiaľ je možná kooperácia ľudí, odborníkov v jednotlivých úzko súvisiacich oblastiach, kedy môže aj sám Úrad vec odovzdať na iné svoje oddelenie (odbor, sekciu, a pod.), ktoré sa týmto následne zaoberá, potom je podľa môjho názoru takáto štruktúra efektívnejšia. Inou vecou je, či sa tak v praxi skutočne deje.

Aké máte skúsenosti s konaním pred ÚOHS? Je nastavený skôr pro-uchádzacsky alebo pro-obstarávateľsky? Aké promptné konanie je spravidla pred ním? Aké pozitívne a negatívne skúsenosti s týmito konaniami máte?

Ak sa budeme baviť o konaniah pred ÚOHS vo veciach verejného obstarávania, potom sú moje skúsenosti dosť zmiešané. Súčasný zákon z hľadiska revíznych postupov obsahuje množstvo podmienok, ktoré musia nespokojní účastníci zadávacacieho konania, ako aj zadá-

◆ ◆ ◆

Navyše, na rozdiel od kaucie ide o nevratnú čiastku, ktorá mu ani v prípade, keď je podávateľ podnetu pred Úradom úspešný, nie je vrátená.

◆ ◆ ◆

vateľ, splniť, pričom bez ich splnenia dochádza k procesne nezahojiteľným vadám. Ide o podmienky čisto formálneho charakteru, kto-

ré však, ak daný subjekt nepozná právnu úpravu podrobne, nemôže už nijako napraviť. Formálne podmienky (napríklad, že súčasťou návrhu musí byť doklad o zložení kaucie, hoci si splnenie tejto podmienky môže Úrad sám ľahko overiť) by podľa môjho názoru mali byť nastavené ako zahojuiteľné vady, pretože v prípade, že účastník riadne zaplatí nemalú kauciu či správny poplatok za podnet, je zrejmé, že z jeho strany nejde o obstrukčné konanie, ktorým by chcel iba zahlcovať Úrad. Ustanovenia v súčasnom zákone v súvislosti s formálnymi procesnými požiadavkami na možnosti obrany pred Úradom sú navyše napísané dosť zložito a nie príliš systematicky tak, aby sa v nich účastníci ľahko zorientovali. V kombinácii s tým, že na obranu majú subjekty relatívne krátke lehoty na doloženie všetkých dokumentov, veľmi často dochádza k procesným zaisteniam správnych konaní alebo zamietnutiam podaných podnetov.

Jednou z najkontroverznejších tém v súvislosti s preskúmaním pred Úradom je povinnosť platiť správny poplatok vo výške 10 000 Kč (cca 390 eur, pozn. red.). Táto povinnosť bola včlenená až do súčasného zákona s tým, že Úrad bol vraj neprimerane nadmerne

Dalšou tému sú sankcie za porušenie, zistené až po uzavretí zmluvy na verejnú zákazku. Zákon sice upravuje možnosť uložiť nápravné opatrenia vo forme zákazu plnenia zo zmluvy, avšak dôvody na uloženie tohto opatrenia sú taxatívne uvedené v zákone, pričom ich uplatnenie na zistené porušenie zákona v súvislosti s nezákonným priebehom postupov je fakticky nemožné. Navyše, ide o návrhový typ správneho konania, kedy je nutné zaplatiť kauciu vo výške 200 000 Kč (cca 7 800 eur, pozn. red.) a stihnúť zákonnú lehotu na jeho podanie.

Napokon sa domnievam, a to súvisí s mnohými už uvedenými otázkami, že Úrad by mal poučovať o nedostatkoch podaní účastníkov konania v zásade vždy, ak sa vyskytne určitá chyba takéhoto podania. Nezahojuiteľné vady by mali byť úplnou výnimkou. V opačnom prípade sme v systéme, kedy správny orgán platený z daní neslúži ľuďom, respektíve jednotlivým konkurentom na trhu s obstarávaním, ale zjednodušuje si (na rozdiel napríklad od súdov či mnohých iných správnych orgánov) neprimeraným spôsobom svoju prácu.

◆ ◆ ◆

V opačnom prípade sme v systéme, kedy správny orgán platený z daní neslúži ľuďom, respektíve jednotlivým konkurentom na trhu s obstarávaním, ale zjednodušuje si neprimeraným spôsobom svoju prácu.

◆ ◆ ◆

zatažovaný podnetmi, ktoré mali mať obstrukčný charakter. Osobne sa domnievam, že podávanie podnetu by nemalo byť v rámci štátnej správy nikdy spoplatňované, pretože ide o ústavné právo každého jednotliveca, a možnosť obracať sa na daný orgán vyplýva výslovne aj zo správneho poriadku. Navyše, na rozdiel od kaucie ide o nevrannú čiastku, ktorá mu ani v prípade, keď je podávateľ podnetu pred Úradom úspešný, nie je vrátená.

Vieme o tom, že u vás existuje súkromná „hitparáda najtransparent-

nejších zadávateľov“, ktorá sa vyhodovuje s prihliadnutím na rozpočet organizácie a pomer vestníkových, teda transparentne vyhlásených obstarávaní. Odporúčate nám prevziať si túto tradíciu alebo v nej vnímate určité skreslenie?

Ocenenie tzv. Neplejtváka udeľuje každoročne spoločnosť Otidea najtransparentnejším zadávateľom na základe zIndexu, čo je súbor kritérií, ktorý analyzuje, či sú pri zadávaní verejných zákaziek

Táto motivácia pritom môže viest k „transparentňaniu“ zadávacích postupov jednotlivých zadávateľov. Zavedenie tejto súťaže aj na Slovensku teda možno vrelo odporučiť.

dodržiavané jednotlivé pravidlá, zohľadňujúce množstvo zadávanych zákaziek, frekvenciu ich

rušenia či napríklad stanovisko protimonopolného úradu. Domnievam sa, že každé ocenenie má svoj význam. Obstarávatelia, ktorí toto ocenenie v minulosti získali, sa k nemu hrdo hlásia na svojich webových stránkach. Sú tak nepochybne motivovaní k jeho získaniu. Táto motivácia pritom môže viest k „transparentňovaniu“ zadávacích postupov jednotlivých zadávateľov. Zavedenie tejto sútaže aj na Slovensku teda možno veľmi odporučiť.

Určite to zvážime! ◉ Záverom nám nedá opýtať sa, ako vnímate nás časopis? Predpokladám, že ho poznáte a niekoľko čísel ste si už prečítali.

S vaším časopisom som sa prvýkrát stretla na jednej z konferencií o verejnem obstarávaní tu v Bratislave. Podrobne som čítala asi 5 čísel. Musím bez prehľadu uznať, že ide o veľmi vydarennú publikáciu. Nielenže je časopis spracovaný vo formáte, na ktorý nepotrebujem kabelku veľkosti XXL, ale celý jeho obsah je veľmi zrozumiteľný. Páči sa mi, že nejde čisto o odborné články, ale obsahuje tiež aktuálne témy, ktoré sú pre čitateľa zaobrajúceho sa problematikou verejných zákaziek prínosné. Pre mňa sú veľmi zaujímavé rozhovory s osobnosťami z oblasti

◆ ◆ ◆
Nielenže je časopis spracovaný vo formáte, na ktorý nepotrebujem kabelku veľkosti XXL, ale celý jeho obsah je veľmi zrozumiteľný.
◆ ◆ ◆

verejného obstarávania, pretože sa rada dozvedám o problémoch, ktoré sa riešia aj mimo Českej republiky. Kedže je legislatíva v tejto oblasti v Českej aj Slovenskej republike veľmi podobná, som rada, že som mohla azda aj ja týmto rozhovorom prispieť a dúfam, že aj posmeliť slovenských dodávateľov k tomu, aby sa nebáli zúčastniť sa verejných obstarávaní v Českej republike.

Na záver predsa len ešte otázka pre vašich možných slovenských klientov – ako často sa vyskytujete v Bratislave, prípadne kde vás môžu nájsť?

V súčasnej dobe sa v Bratislave vyskytujem pomerne často. Jednak

pravidelne prednášam pre zahraničných dodávateľov v rámci seminárov organizovaných spoločnosťou Otidea, ale taktiež jazdím minimálne raz za mesiac za svojimi klientmi. Sídlo našej advokátskej kancelárie je v Brne, ale pôsobíme taktiež v Prahe, kde spoločne s manželom často prednášame.

Ďakujeme veľmi pekne za rozhovor a prajeme veľa odhodlania a trpežlivosti pri riešení verejných zákaziek!

*Za VO v kocke sa rozprával
Martin Boržík*

ŠKOLENIA VKOCKE

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE PRE ZAČIATOČNÍKOV
2-DŇOVÝ SEMINÁR

Martin Garaj ◉ 12. – 13. 9. 2019 ◉ Bratislava

VEĽKÉ TROJDŇOVÉ ŠKOLENIE PRE ZAČIATOČNÍKOV
ZODPOVEDNÝCH ZA OPIS ALE AJ PROCES

Martin Boržík ◉ 24. – 26. 9. 2019 ◉ Košice

NOVINKY VO VO

Peter Kubovič ◉ 10. 10. 2019 ◉ Bratislava

OBSTARÁVANIE STAVEBNÝCH ZÁKAZIEK

Martin Garaj ◉ 8. 11. 2019 ◉ Bratislava

Viac na <https://www.verejneobstaravania.sk/skolenia>